

TOTEM

Tidsskrift ved Religionsvidenskab,
Institut for Kultur og Samfund, Aarhus Universitet

Nummer 53, forår 2024

© Tidsskriftet og forfatterne, 2024

Originalsprogsopgave i hebraisk

Genesis 34, versene 1-15

Af stud. mag.

Leonieke Looman

Indhold

1. Indledning	2
2. Indplacering	2
3. Oversættelse af Genesis 34 vers 1-15	3
4. Kommentering	4
5. Foucaults ustabile magt	7
6. Sedgwicks Homosocialitet	7
7. Kollektivistiske identitetsforståelse	8
8. Et begær efter magt	9
9. Dinahs rolle	10
10. Bliver Dinah voldtaget?	11
11. Konklusion	13
12. Litteraturliste	14

1. Indledning

Jeg har valgt at besvare det første eksamensspørgsmål. Jeg oversætter og kommenterer Genesis 34, versene 1-15 og laver en religionshistorisk analyse af hele kapitlet. Til at begynde med laver jeg en kort indplacering af teksten i dens religionshistoriske kontekst. Efterfølgende redegør jeg for tekstens udsagn om køn og religion ved at bruge Michel Foucaults magt begreb jf. Marianne Schleichers artikel *Tværkøn og religion med Michel Foucault og Judith Butler – metodiske skridt i en kønskritisk analyse af en tidlig rabbinisk kategorisering af 'den androgyne'* og Eve K. Sedgwick's begreb homosocialitet i *Between Men*. Jeg vil diskutere om Dinah bliver voldtaget med *What if Dinah is Not Raped?* af Lyn M. Bechtel og undervejs perspektivere til Anden Samuels bog kapitel 13.

2. Indplacering

Den udvalgte tekst dateres redaktionskritisk til J kilden. Med enkelte undtagelser kan teksten med sikkerhed dateres til J. Som Speiser skriver ”The whole may be attributed to J with moderate confidence, beyond such minor blemishes as are to be expected in the transmission of very old tales” (Speiser 1964, 67). J dateres til 9.-8. årh f.v.t. og er derfor før eksilet.¹ Genesis 34 er en del af patriarkfortællingen omhandlende Abraham, Isak og Jacob. Fortællingen forgår i byen Sikem imens hivvitterne boede i området, efter Jacob har bosat sig der.² Den narrative fortælling i Genesis 34 indeholder ingen overnaturlige træk, men både kapitlet inden og det efter Genesis 34 nævner gud. Det overnaturlige kan derfor ikke udelukkes fra den generelle narrative fortælling. Genesis 34 set i det store perspektiv beskrives som genre bedst som en del af genealogien i hele Genesis, hvor Jacobs historie er enden på genealogien, med skabelsen af Israels folk.³

---

¹ Hendel 2012, 63

² Genesis 33,18.

³ Hendel 2012, 76-77

3. Oversættelse af Genesis 34 vers 1-15

1 Dinah Leahs datter, som hun havde født til Jacob, gik ud for [at] se på landets døtre. 2 Sikem, hivvitten Hamors søn [der var] landets leder⁴, så hende, tog hende, lå med hende, [og] beskæmmede hende. 3 Så klæbede⁵ hans sjæl sig til Dinah, Jacobs datter. Han elskede pigen, [og] han talte til pigens hjerte. 4 Sikem sagde til sin fader Hamor: tag til mig denne pige til kone. 5 [Men da] hørte Jacob [at Sikem] havde gjort hans datter Dinah uren, og hans sønner var med hans kvæg på marken og Jacob forblev stille indtil de gik ind. 6 Hamor, Sikems fader, gik ud til Jacob for [at] tale med ham, 7 og Jacobs sønner gik ind fra marken for de hørte [det]. Mændene blev sorgfulde, det brændte meget for dem, fordi [det var] en vanhelligelse gjort mod Israel at ligge med Jacobs datter, og sådan gøres ikke. 8 Hamor talte med dem: min søn Sikem, hans sjæl, længes efter jeres datter. Vær sød! Giv hende til ham til kone. 9 Og gift jer indbyrdes [med] os, I skal give jeres døtre til os, og I skal tage vores døtre til jer. 10 Og bliv hos os, og landet [vil være] for jeres ansigter, bliv her, drag omkring, og ophold jer her. 11 Så sagde Sikem til hendes fader og til hendes brødre, jeg [vil] finde nåde I jeres øjne, det som I siger til mig [vil] jeg give. 12 Gør brudesummen og gaven meget stor for mig, jeg vil give det som I siger til mig, men giv mig pigen til kone. 13 Jacobs sønner [gav] Sikem og hans fader Hamor et listigt svar, fordi han [havde gjort] deres søster Dinah uren. 14 De sagde til dem, dette kan vi [absolut] ikke gøre. [At] give vores søster til en mand som ved ham har forhud, det [er] en skændsel hos os. 15 Kun på denne betingelse til jer, hvis I bliver ligesom os, [og lader] alle hankøn hos jer omskære.

---

⁴ Construkt forholdet mellem אִשָּׁרָה og מְלִיץ der kan ses på munach under det første ord, betyder at jeg her oversætter til ”landets leder”.

⁵ אִהַבתי oversætter jeg med klæbede fj. Clines 2009 side 37. Men det kunne også oversættes med ”være tiltrukket til”.

4. Kommentering

Jeg har lavet oversættelsen af Genesis 34, vers 1-15 så direkte som muligt og vil her kommentere enkelte valg i min oversættelse.

Vers 2

פָּעַלְתָּ *piel*⁶ form af פָּעַל. I DO1998 skrives at han voldtog hende, men jf. Clines 2009 side 334 vælger jeg at oversætte פָּעַלְתָּ med ”humiliate” som jeg oversætter til ”beskæmme”. Ikke efter en voldtægt men efter ulovligt samleje.⁷ Dette uddybes i diskussionen. Da Dinahs skam er blevet blottet i samlejet, er hun beskæmmet.

Tekstkritikken fra den græske oversættelse Septuaginta siger פָּעַלְתָּ i stedet for det sidste פָּעַלְתָּ i verset. Dette vil ændre betydningen fra en akkusativmarkør med personpronomen ”hende”,⁸ til i stedet at betyde ”sammen med hende”.⁹ Ved brugen af Septuaginta kunne den sidste del af sætningen således oversættes til ”beskæmmede sammen med hende” og tolkes til at de gjorde noget skamfuldt sammen. Dette tager det fulde ansvar væk fra Sikem og ligger i stedet den forbudte handling på både Sikem og Dinah. Således kan der argumenteres for, at der ikke var tale om voldtægt. Men jeg vælger i min oversættelse og videre tolkning at tage udgangspunkt i den masoretisk tekst fra Biblia Hebraica Stuttgartensia.

Vers 3

לֵבָא kan oversættes med ”hjerte”, men også med ”sind”, eller der hvor tanken og forståelsen finder sted.¹⁰ At han taler til hendes hjerte, kan forstås som om han forsøger at overtale hende.¹¹ På samme måde skal ”elske” אָהַב heller ikke nødvendigvis forstås sådan som vi forstår kærlighed i dag.¹² En anden forklaring kan være at ”tale til nogens hjerte” konnoterer en kærlighedserklæring.¹³ Dette vil jeg diskutere senere i opgaven.

---

⁶ Piel forstås traditionelt som en intensivering af et verbum jf. Sørensen 2003 side 161.

⁷ For lignende analyse se Bechtel 1994, 23-24

⁸ Sørensen 2003, 195

⁹ Clines 2009, 38

¹⁰ Clines 2009, 189

¹¹ Speiser 1964, 264

¹² Schleicher 2020, 107

¹³ Bechtel 1994, 28 og Tribble 1984, 67

Dinah omtales nu som ”pigen”. נַעֲרָה kan også bruges til at beskrive en ung ugift kvinde eller en tjenestepige.¹⁴ Beskrivelsen kan her altså være neutral i det hun bare er en ugift kvinde, men kan også forstås nedsættende hvis hun beskrives som tjenestepige.

Vers 4

Her bruges et andet ord for pige. יְלֵדָה oversættes til ”pige der er gammel nok til at blive gift”. Ordet stammer fra יָלַד ”at føde”¹⁵ og kan derfor oversættes til ”en pige i den fødedygtige alder”.

Der skelnes på hebraisk ikke mellem gift og ugift kvinde i ordet אִשָּׁה. I denne kontekst oversætter jeg med ”kone”, fordi Sikems ønske er at gifte sig med hende.

Vers 5

טָמֵא (uren), her i *piel* i betydningen ”gøre uren”. Det kan både være dyr, mad og ting der er urene men begrebet bruges oftest i forbindelse med et menneske der er blevet urent i kontakt med et urent dyr, lig, menstruationsblod, sæd eller en kvinde efter fødsel.¹⁶

Vers 7

”Det brændte meget for dem” er en direkte oversættelse af הָרָה (brænde) og skal forstås som ”de var meget vrede”.

נִבְלָה oversat til ”vanhelligelse”, for at understrege at der er tale om et brud på noget helligt og at det der er sket ikke bare er noget forkert eller uhensigtsmæssigt.¹⁷ Dette kunne forstås i henhold til Jacobs slægt som guds udvalgte folk.

Vers 8

הִשְׁתַּחֲוֶה oversættes med ”længes efter” og skal forstås i forbindelse med kærlighed. Det der længes efter indføres med בָּ og er her ”jeres datter”.¹⁸

Datter står i flertal og skal højest sandsynligt forstås som faderen og brødrenes datter fordi hun ikke kun er i faderens men også i brødrenes varetægt indtil hun er gift.

---

¹⁴ Clines 2009, 277

¹⁵ Clines 2009, 154

¹⁶ Clines 2009, 141

¹⁷ Clines 2009, 257. For lignende forklaring se Speiser 1964, 264

¹⁸ Clines 2009, 136

Vers 9

וְהִתְחַתְּנִי hitpael¹⁹ form af חָתַן og betyder ”at gøre sig til nogens svigersøn” eller ”at blive familie igennem ægteskab”.²⁰ Jeg har valgt at oversætte med ”gift jer indbyrdes med os” for at fremme fokuset på Sikems families ønske om at knytte slægtskab mellem de to familier. Mændene bruger deres døtre som handelsvarer for at knytte slægtskab. Dette vil jeg uddybe i analysen med Sedgwicks begreb homosocialitet.

אִתְּנוּ akkusativmarkør med personpronomen i betydningen ”os”. Her vælger jeg at indskyde ”med” i sætningen for at give en god dansk sætningskonstruktion. Tekstkritikken angiver også at der kunne have stået אִתְּנוּ ”sammen med os”.

Vers 10

וְשָׁבוּ og שָׁבָה af roden יָשַׁב kan også oversættes til ”sidde” eller ”opholde”.²¹ Fordi ordet optræder to gange i sætningen og jeg ønsker at oversætte dem til samme danske ord, for at bevare så meget som muligt af den hebraiske teksts opsætning, har jeg valgt at oversætte til ”bliv”.

לְפָנֶיכֶם direkte oversat ”til jeres ansigt”. Kan også oversættes til ”overflade” eller ”foran”.²² Derfor er betydningen måske en talemåde, der skal forstås sådan at landet ligger åbent for deres ansigter og at de kan rejse og slå lejer, hvor de ønsker.²³

Vers 14

Jeg har indsat ”absolut” i sætningen fordi der her er tale om et absolut forbud. נֹכַח er en jiqtol form der står sammen med לֹא.²⁴ Da Jacobs sønner har magten til at bestemme om Sikem må gifte sig med Dinah eller ej, er de i stand til at fremlægge et absolut forbud. ”Absolut” er derfor indskud for at lægge vægt på at der ikke er nogen mulighed for at Sikem kan gifte sig med Dinah.

עָרְלָה oversættes med ”forhud” eller ”uomskåret”.²⁵ Jeg vælger at oversætte med forhud for at få oversættelsen af אֲשֶׁר-לוֹ ”som ved ham” så direkte med i oversættelsen

---

¹⁹ Hitpael reflektiv til piel, en beskrivelse af en egenskab. Sørensen 2003, 163

²⁰ Clines 2009, 137

²¹ Clines 2009, 166

²² Clines 2009, 360

²³ Speiser 1964, 264

²⁴ Sørensen 2003, 337

²⁵ Clines 2009, 345

som muligt, og for at lægge vægt på at Dinahs brødre laver en grænsedragning mellem dem selv uden forhud og Sikems familie som dem der har forhud.

Det afgrænsede tekststykke strækker sig fra starten af Genesis 34 til halvvejs ind i kapitlet. Fortællingen forsætter med at Sikem holder hans løfte og han overtaler hele byen til at blive omskåret, sammen med sin fader. Dinahs brødre Simeon og Levi er dog ikke enige i, at de to familier skal forenes gennem ægteskab og udnytter situationen til at slå hele byen og Sikem og Hamor ihjel. De mener ikke at deres søster skal behandles som en skøge. Rester af Jacobs sønner plyndrer efterfølgende byen. Jacob er utilfreds med denne handling og er bange for at kana'anæerne og pirizzitterne vil vende sig mod dem.²⁶ Inden fortællingen om Dinah for vi fortalt hvordan Jacob er brud op med sin bror Esau og har slået lejer udenfor byen Sikem.²⁷

5. Foucaults ustabile magt

Michel Foucault argumenterer for at magt er ustabil. Det er ikke noget nogen har men noget der hele tiden forandrer sig, for at sikre kulturens overlevelse og udvikling. Foucault fremlægger fire metodiske forsigtighedsregler til sin teoretiske magtforståelse. *Immanensreglen* fokuserer på brændpunkter når et dominerende standpunkt bryder med et andet standpunkt. *Stadige variationer* understreger at magten er dynamisk og forandrer sig efter bestemte omdrejningspunkter. Det *tosidede betingelsesforhold* betyder at kulturen etablerer forandringspunkter for sin magt i forskellige fænomener og relationer. Til sidst viser den *taktiske polyvalens* at kulturen investerer i forskellige diskurser for at sikre sin overlevelse. Den kan både investere i de dominerende diskurser og de oppositionelle.²⁸

6. Sedgwicks Homosocialitet

Sedgwick bruger begrebet homosocialitet til at beskrive et bånd mellem mænd (eller mellem kvinder).²⁹ Dette forhold mellem mænd er tæt forbundet med det patriarkalske system, der fungerer på bekostning af kvinder.³⁰ Det bånd der er mellem to rivaliserende parter, er lige så stærkt som det bånd der er mellem to elskende parter, selvom der er tale om to vidt forskellige følelser. Denne rivalisering mellem mændene er den der vinder

---

²⁶ Gen 34,16-31

²⁷ Gen 33

²⁸ Schleicher 2023, 145-148

²⁹ Sedgwick 1985, 1

³⁰ Sedgwick 1985, 3

frem i fortællingen, fordi kulturen har mændene i fokus.³¹ Kvinden bliver derfor til det undertrykte subjekt, i et trekantsdrama mellem to rivaliserende mænd, der begge elsker en kvinde.³²

7. Kollektivistiske identitetsforståelse

Bechtel argumenterer i hendes artikel *What If Dinah Is Not Raped?* for at historien om Dinah i moderne tid bliver fortolket ud fra en individualistisk identitetsforståelse, når Dinah siges at være blevet voldtaget. Men at teksten er skrevet i en tid med en kollektivistisk identitetsforståelse.³³ Verbet עָנָה betyder ikke voldtaget men ”ydmyge” eller ”nedgøre”, dette bliver ofte fortolket som en voldtægt, da det står i forbindelse med verbet נָשָׂא ”at ligge” der bliver forstået som samleje.³⁴ Ved ydmygelse følger en følelse af skam. Skam har været et vigtigt begreb i det kollektiv orienterede samfund, hvor skam har kunne føre til udstødelse af gruppen. Grunden til at samlejet kan være skamfuldt er enten fordi det bryder med eksisterende familier eller grupperingens bånd eller fordi det ikke fører til et ægteskab.³⁵ Bechtel konkluderer at Dinah ikke er blevet voldtaget.³⁶

---

³¹ Sedgwick 1985, 21

³² Sedgwick 1985, 22

³³ Bechtel 1994, 19-21

³⁴ Bechtel 1994, 23

³⁵ Bechtel 1994, 24

³⁶ Bechtel 1994, 36

8. Et begær efter magt

I Genesis 34 ses der et brændpunkt mellem de to familier. Sikem og Hamor ønsker optagelse i insidergruppen gennem ægteskab med insidergruppens døtre.³⁷ Insidergruppen, Jacob og sine sønner, ønsker kun at blande sig med outsidergruppen under specifikke betingelser. Outsidergruppen skal blive som dem og lade sig omskære.³⁸ Der opstår her et brændpunkt hvor den dominerende gruppe, insidergruppen, forhandler med outsidergruppen. Den dominerende gruppe kan stille krav til outsidergruppen. Internt i insidergruppen ser vi også et brændpunkt. Jacobs to sønner Simeon og Levi går imod Jacobs ønske om sammensmeltning med outsidergruppen, efter Sikem og Hamor har tilpasset sig insidergrupper ved omskærelse, og slår hele outsidergruppen ihjel. Her ser vi Foucaults anden regel om de stadige variationer.³⁹ Magten i den dominerende gruppe, der egentligt ligger hos patriarken Jacob, skifter nu til hans to sønner. De har så at sige taget magten i egen hånd, og handler ud fra deres egen overbevisning når de slår outsidergruppen ihjel. I forhold til Foucaults sidste regel om diskursernes taktiske polyvalens, ser vi at teksten binder sig til to modstridende diskurser. På den ene side taler den for at blande sig med andre grupper gennem ægteskab. Dette kræver blot at alle mænd er omskårede. På den anden side taler den imod at de to grupper skal blande sig. Følger vi hele genesis fortællingens forløb kan vi se dobbeltforjættelsen som en rød tråd der også her, i genesis 34, spiller en vigtig rolle. Dobbeltforjættelsen er Jahves løfte til Patriarkerne. De skal blive talrige og besidde landet Israel.⁴⁰ Hvis Jacobs sønner bosætter sig i Hamors land og hans døtre gifter sig med hivvitterne vil dobbeltforjættelsen ikke gå i opfyldelse. De vil ikke bo i Israel og deres døtre vil få børn med hivvitter. Simeon og Levi sørger for at denne fejltagelse ikke bliver begået af Jacob ved at dræbe Sikem, Hamors og deres mænd. Den dominerende gruppes diskurs ender derfor med at være den der fastholder magten i denne fortælling. Med et større historisk perspektiv kunne man her se en forløber for enklaveteologien, hvor Simeon og Levi laver en grænsedragning mellem Israels folk (her blot Jacobs familie) og de andre.⁴¹

---

³⁷ For mere omkring insider- og outsiderperspektivet, se Bechtel 1994, 22. Man kunne også argumentere for at det er Sikems familie der er insidergruppen, fordi de er landets leders familie. Men fordi det er Sikem der beder Jacob og hans sønner om optagelse i deres gruppe gennem ægteskab, mener jeg at Sikems familie er outsidergruppen.

³⁸ Gen 34,15

³⁹ Schleicher 2023, 147

⁴⁰ Studiebiblen 2015, fodnote til Genesis 12,1-3, side 34

⁴¹ Lundager Jensen 2021, 164

9. Dinahs rolle

Hvis man i stedet for at analysere Sikems handlinger som et begær efter magt, undersøger teksten med Sedgwicks trekantsdrama, kan man se hans handlinger som en strid med Jacobs sønner.

Dinah er elsket.⁴² Dette ses både hos hendes brødre, der gerne vil beskytte hende mod en dårlig omtale som skøge⁴³ og af Sikem, der ønsker at gifte sig med hende. Men i mændenes rivaliserende strid bliver Dinah det undertrykte objekt og er derfor ikke vigtig for fortællingen længere. I første vers er kvinderne i fokus. Dinah er omdrejningspunktet for fortællingen. Hun er den handlende⁴⁴. Hun er ikke kun Jacobs datter, men Leahs. Dinah skal ud at se på landets døtre. Hun skal være sammen med andre kvinder. Mænd spiller ingen vigtig rolle i det første vers af fortællingen. Dette ændrer sig drastisk i andet vers. Her er Sikem den handlende og hans handling går udover Dinah der er passiv gennem resten af fortællingen⁴⁵. Fokuset er fra vers fem på de to grupper af rivaliserende mænd. Kampen handler ikke kun om Dinah men om at få hinandens ejendele. I vers 23 viser Sikem og Hamor begæret efter Jacobs ejendele og i vers 27-29 viser Jacobs sønner begæret efter byen Sikem og Hamors ejendele. Døtrene er en del af de ejendele der bliver forhandlet om.

I vers 9 forhandler mændene om Sikems ret til at gifte sig med Dinah. Formålet for deres handel ser fra Sikem og Hamors synspunkt ud til at være at danne en alliance med insidergruppen, Jacobs slægt. Dette ses i vers 23 hvor Hamor og Sikem over for landsbyens mænd argumenterer for omskærelsen, ved at pointere de goder de får ud af at danne alliance. Med Sedgwicks begreb om homosocialitet kan man se Dinah bliver brugt som handelsvare i en politisk aftale mellem mænd.

Når mænd knytter bånd mellem mænd, sociale eller politiske, sker dette på bekostningen af kvinder. Lévi-Strauss som Sedgwick caterer, beskriver, hvordan mændene i Genesis 34 handler. ”The total relationship of exchange which constitutes marriage is not established between a man and a women, but between two groups of men, and the women figures only as one of the objects in the exchange, not as one of the partners”

---

⁴² Her skal elske forstås som beskyttelse jf. Schleicher 2020, 107. Eller at man tolker ”tale til hendes hjerte” som kærlighedserklæringer jf. Bechtel 1994, 28 og Trible 1984, 67.

⁴³ Gen 34,31

⁴⁴ גִּיקַּ (gik) Jiqtol, 3 person, femininum, singularis. Henviser til Dinah. Derfor ”Dinah gik”. Gen 34,1.

⁴⁵ שִׁכֶּם (så) Jiqtol, 3. person, maskulinum, singularis, der henviser til Sikem. Efterfulgt af akkusativ-markør med person pronomen 3. person, femininum, singularis. Derfor ”Sikem så hende”. Gen 34,2.

(Lévi-Strauss, Sedgwick 1985, 26). Sikem og Jacobs sønner forhandler politisk om deling af land og ejendele som kvæg, og værdipolitisk om omskærelse som tilhørsforhold til gruppen. Dinah er blot en handelsvare på lige fod med de andre døtre der nævnes i vers 9. Omdrejningspunktet i fortællingen er skabelse af slægtskab mellem Jacobs og Hamors familie. Denne må dog i den større fortællings perspektiv, patriarkfortællingen, ikke ske, da dette bryder med dobbeltforjættelsen.⁴⁶ Jacobs familie er Guds udvalgte folk og hans efterkommere skal blive talrige og ikke blandes med fremmede folkeslag, der ikke er omskåret. Dette forklarer hvorfor Jacobs sønner slår Sikem, Hamor og hele deres by ihjel. Dette er nødvendigt for at dobbeltforjættelsen kan gå i opfyldelse.

10. Bliver Dinah voldtaget?

נָפַץ kan oversættes til ydmyge, nedgøre, beskæmme, mishandle eller i andre sammenhæng svare,⁴⁷ men kan ikke direkte oversættes til voldtægt. Andre steder i biblen hvor ordet bliver brugt, f.eks. i Anden Samuels bog kapitel 13 sker det også i forbindelse med כָּבַץ (ligge). Her klassificere Bechtel hændelsen som en voldtægt fordi Tamar gør modstand.⁴⁸ Men der er også tale om skam, idet samlejet er incest.⁴⁹ Tamara siger at kongen ikke ville have noget imod at de blev gift.⁵⁰ Det virker derfor mere oplagt at samlejet også her er ulovligt fordi der ikke er indgået et ægteskab endnu, og ikke fordi der er tale om incest. Noget Bechtel ikke kommer ind på er, hvorfor det kun er kvinderne der bliver gjort til skamme. I Deut 22 bliver manden også stenet til døden men det er stadig kun kvinden der bliver beskæmmet.⁵¹ I de eksempler, hvor נָפַץ bliver brugt i forbindelse med et samleje, er det et samleje der ikke leder til ægteskab. I de eksempler vi ser i Bechtels artikel går skammen altid udover kvinden. Det er så at sige en ubehagelig følelse der går ud over kvinden efter et samleje.

Men er et ulovligt og for kvinden skamfuldt samleje det samme som en voldtægt?

Sikem virker ydmyg overfor Jacob og hans sønner. Han vil gøre hvad som helst for at få Dinah til kone. Både give en brudesum, en gave, og overtale hele byen til at blive omskåret. Ud fra Sikems opførsel og udtagelser virker det, i første omgang, ikke til at det har været hans intention at voldtage hende. Som omtalt i afsnittet med

---

⁴⁶ Studiebiblen 2015 fodnote til Gen 34, side 61

⁴⁷ Clines 2009, 334

⁴⁸ Bechtel 1994, 26

⁴⁹ Bechtel 1994, 27

⁵⁰ 2 Samuels bog 13,13

⁵¹ Bechtel 1994, 25

kommentarer til oversættelsen betyder ”elske” og ”tale til pigens hjerte”⁵² ikke nødvendigvis kærlighed som vi forstår det i dag. Trible skriver ””To speak to the heart” connote reassurance, comfort, loyalty and love” (Trible 2022, 67)⁵³, men den direkte oversættelse af לֵב har ikke nødvendigvis denne betydning. At Sikem taler til Dinahs hjerte kan også forstås som om han taler til hendes fornuft. Fordi hjertet blev opfattet som stedet hvor tanken og fornuften befandt sig. Det er derfor mere oplagt at tolke at han har forsøgt at overtale hende.⁵⁴

Ud fra Bechtels definition om voldtægt, skal denne handling også indebære et ønske om magt og kontrol fra mandens side.⁵⁵ Sikem virker i første omgang ikke til at have et ønske om magt, men blot et ønske om at gifte sig med Dinah. Men når jeg undersøger kapitlet med Foucaults magt begreb, kan Sikems opførsel alligevel tolkes ud fra et ønske om magt, ikke kun over Dinah men over alle Jacobs ejendele⁵⁶. Reglen om det tosidede betingelsesforhold ses her i det Sikem forsøger at etablere forankringspunkter for sin, og Hamors, magt. En måde at lave disse forandringspunkter på, er ved at tilpasse sig. Det gør de ved at lade sig omskære. Et andet forankringspunkt er at danne sammenkædninger og relationer. Dette gør han gennem ægteskab ved at gifte sig med Dinah.⁵⁷

Da Dinah forholder sig passiv og fortællingen ikke nævner hendes ønske om eller modstand til samlejet eller ægteskabet, er det svært at sige om hun voldtages. Grunden til hun går ud fra sin faders hus er for at se på landets døtre ikke sønner. I det første vers er hun aktiv, men efter Sikem ser hende og ligger med hende, er hun fuldstændig passiv. Handlingen gør hende og ikke Sikem beskæmmet og uren. Ydermere hører vi senere i Genesis 34 at hendes brødre føler det nødvendigt at hævne sig med mord på både Sikem, hans fader og hele deres by. Ud fra disse begrundelser må vi antage at samlejet ikke har været Dinahs intention.

Omdrejningspunktet i fortællingen er alliancen mellem mænd, Jacob, Hamor og deres sønner, og at denne alliance ikke må ske fordi den bryder med patriarkfortællingens røde tråd, dobbeltforjættelsen. Dinah er en brik i spillet og om hun bliver voldtaget eller ej, er ikke vigtigt i det kollektivistiske samfund der ikke tager Dinahs personlige

---

⁵² Gen 34,3

⁵³ For lignende forklaring se Bechtel 1994, 28

⁵⁴ For lignende forklaring se Speiser 1964, 264

⁵⁵ Bechtel 1994, 21

⁵⁶ Gen 34,23

⁵⁷ Schleicher 2023, 147

følelser op til overvejelse. Hvis man skal tale om en krænkelse i Genesis 34, må det gøres ud fra et kollektivistisk synspunkt, og her kan man tale om en krænkelse gjort mod Jacobs familie igennem et ulovligt samleje med Dinah.

11. Konklusion

Om Dinah bliver voldtaget, er ikke det rigtige spørgsmål at stille til denne tekst. Med Bechtels argument for et kollektivt og ikke individuelt samfund, samt Sedgwicks trekantdrama og Foucaults magtbegreb er jeg kommet frem til at det kollektivistiske samfund ikke tager højde for Dinahs personlige oplevelse med samlejer. Skammen ligger i det at samlejet er sket uden et ægteskab. Desuden bliver hun overset i fortællingen der har fokus på de rivaliserende mænd. Genesis 34 er en del af en større fortælling, hvor det vigtige er, at Jacobs slægt bibeholder magten så dobbeltforjættelsen kan gå i opfyldelse.

12. Litteraturliste

Bechtel, Lyn M.

1994 "What if Dinah is Not Raped? (Genesis 34)", *Journal for the Study of the Old Testament* 62, 19-36

Clines, David J. A.

2009 *The Concise Dictionary of Classical Hebrew*, Sheffield Phoenix Press, Sheffield

Hendel, Ronald

2012 "Historical Context", In Craig A. Evens, Joel N. Lohr & David L. Petersen, *The Book of Genesis: Composition, Reception, and Interpretation*, Brill, Leiden, 51-81

Lundager Jensen, Hans Jørgen

2021 *Religion og Teologi i Det Gamle Testamente en Indføring*, Eksistensen, København

Schleicher, Marianne

2020 "Plastisk, bekosteligt, men kostbart – omskærelse i jødisk religionshistorie", *Rambam – Tidsskrift for jødisk kultur og forskning* 29, 105-128

2023 "Tværkøn og religion med Michel Foucault og Judith Butler – metodiske skridt i en kønskritisk analyse af en tidlig rabbinsk kategorisering af 'den androgyne'", I red. Raudvere, Felt & Borup: *Religionshistorisk tekstanalyse i praksis*, Forlaget Univers, Højbjerg, 142-168 (E-pub ahead of print)

Sedgwick, Eva Kosofsky

1985 *Between Men: English Literature and Male Homosocial Desire*, Columbia University Press, New York

Speiser, E. A.

1964 "45. The Rape of Dinah", *The Anchor Bible Genesis*, Doubleday & Company, Inc. Garden City, New York

Sørensen, Dan Enok

2003   *Bibelsk-hebraisk grammatik*, Hovedland, Høbjerg

Trible, Phyllis

1984   *Texts of Terror Literary-Feminist Readings of Biblical Narratives*, 40th
Anniversary Edition (2022), Fortress Press, Minneapolis

Biblen

2015   *Studiebiblen*, DO1998